

Pagrindiniai žingsniai valdant korupcijos rizikas švietimo įstaigose

Korupcijos prevencijos valdyba

Julija Ožereljeva

2022 m. spalio 25 d.

Korupcijos rizika vs. problema

- **Korupcijos rizika** – tikimybė, kad viešojo sektoriaus subjekto veikloje gali pasireikšti korupcija.
- Rizikų valdymas = problemų išvengimas.

PROBLEMA ≠ RIZIKA

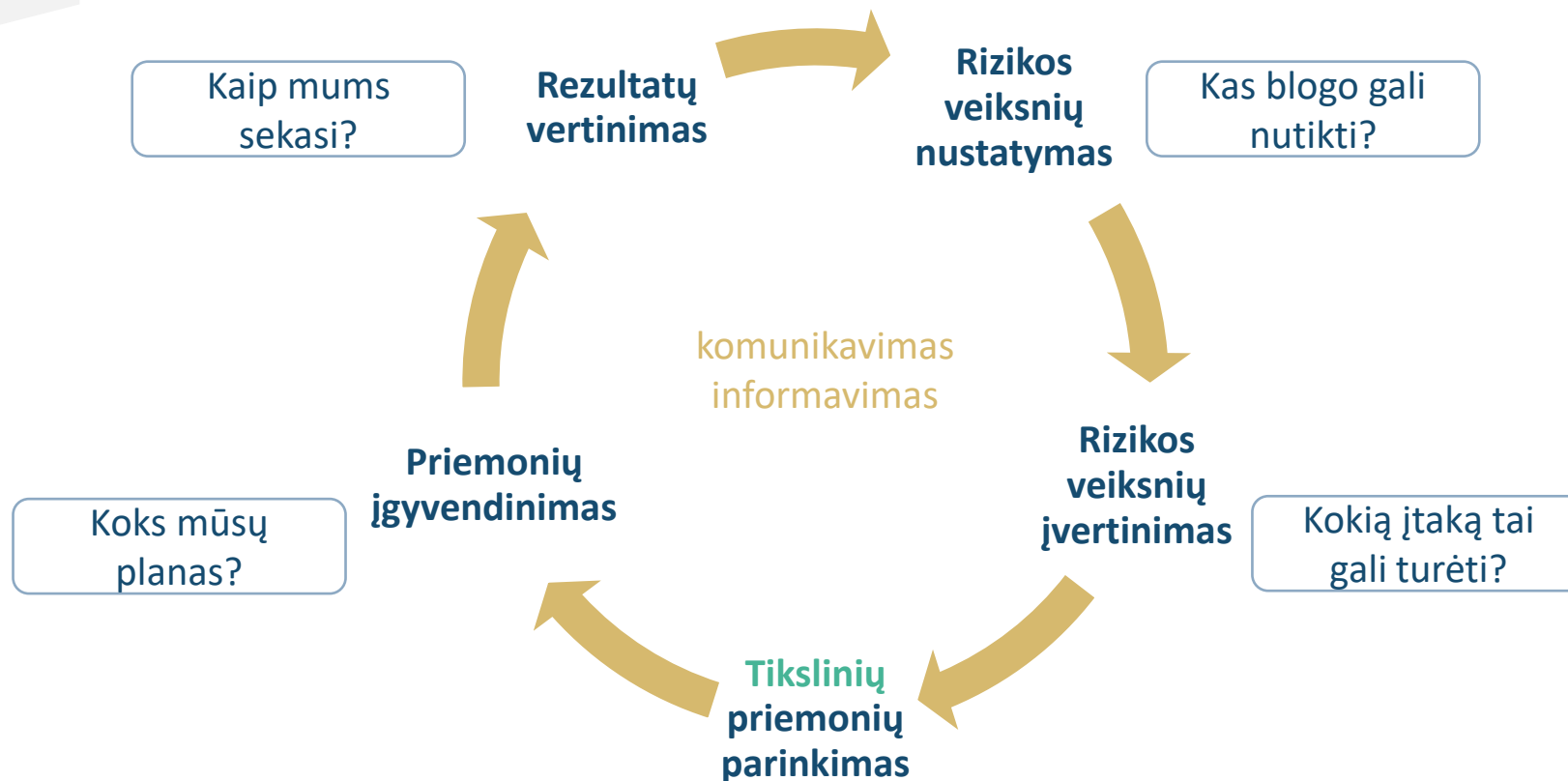
	Problema	Rizika
Poveikis	Tai, kas įvyko	Kas gali nutikti
Veiksmai	Kaip tai ištaisyti?	Ką galiu padaryti, kad tai neįvyktų?
Laikotarpis	Dabar	Ilgalaikė perspektyva

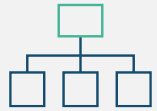
Korupcijos rizikos valdymas

- **Korupcijos rizikos valdymas** – viešojo sektoriaus subjekto vidaus kontrolės sudedamoji dalis, apimanti:
  - korupcijos rizikos veiksnių nustatymą;
  - korupcijos rizikos veiksnių įvertinimą;
  - priemonių, kurios mažina korupcijos riziką, parinkimą;
  - priemonių įgyvendinimą;
  - pasiektų rezultatų vertinimą.

Korupcijos rizikos veiksniai

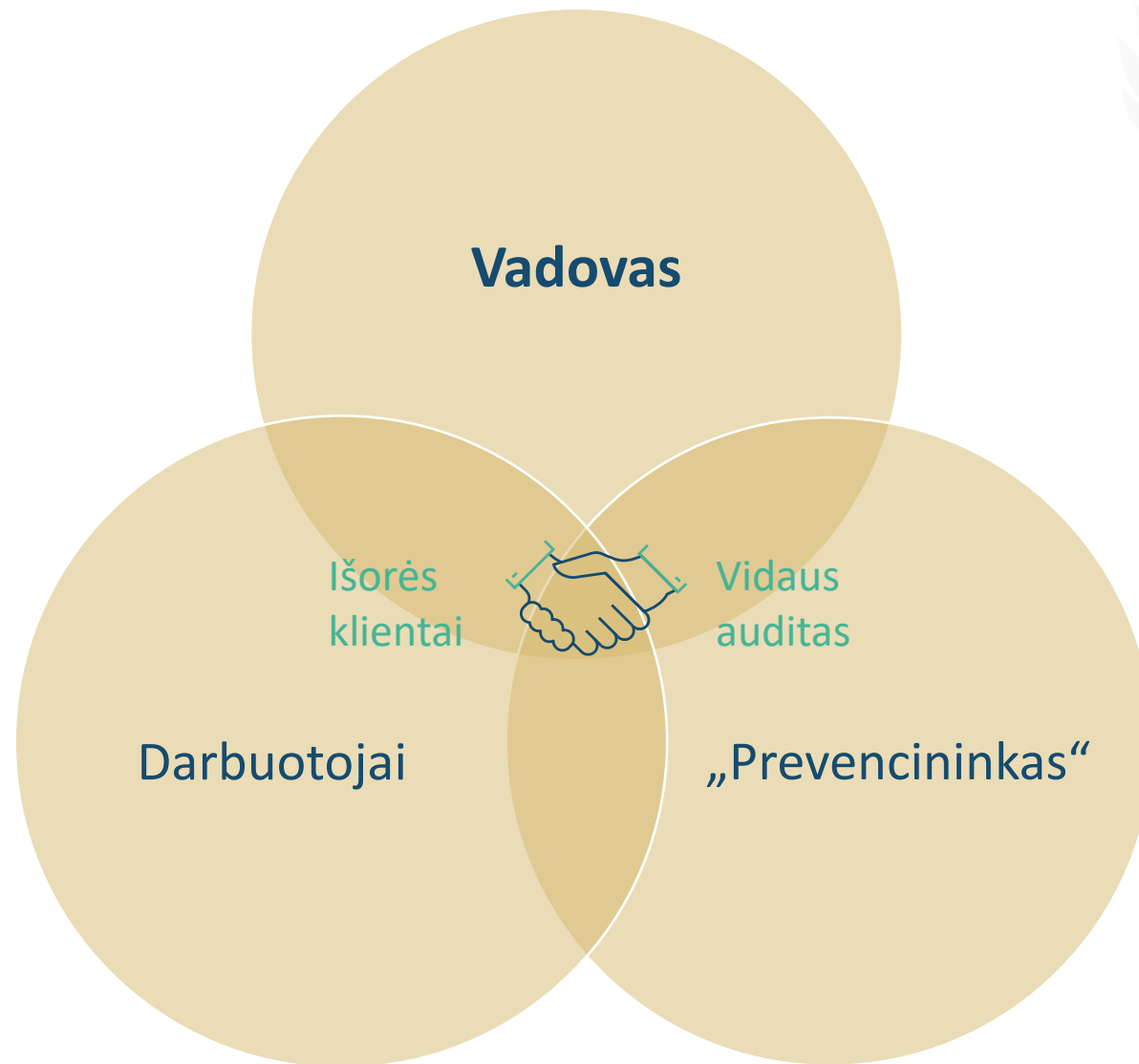

- **Korupcijos rizikos veiksniai** – *priežastys, sąlygos, įvykiai, aplinkybės*, dėl kurių gali pasireikšti korupcijos rizika.
- Rizikos veiksniai gali būti nustatomi veiklos srityje, procese, apimančiame vieno ar kelių viešojo sektoriaus subjektų veiklos sritis.
- Tikslus nustatymas suteikia galimybę parinkti tikslią prevencijos priemonę → negalima parinkti aktualios ir veiksmingos priemonės abstrakčioms rizikoms.

Reglamentavimas + praktinis taikymas

**Link efektyvaus
korupcijos rizikų
valdymo**

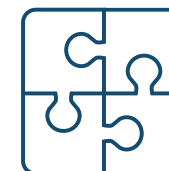
Vadovas

Aiški pozicija
Atvirumo skatinimas
Pavyzdžio rodymas
Sąlygų veikti užtikrinimas
„Previncininko“ sąjungininkas

„Previncininkas“

Aplinkos analizė
Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės
Ryšys su darbuotojais
Siūlymai vadovui

Darbuotojai

Ugdo antikorupcinį sąmoningumą
Įsitraukia į korupcijos rizikos veiksnių nustatymą
Praneša apie korupcijos atvejus

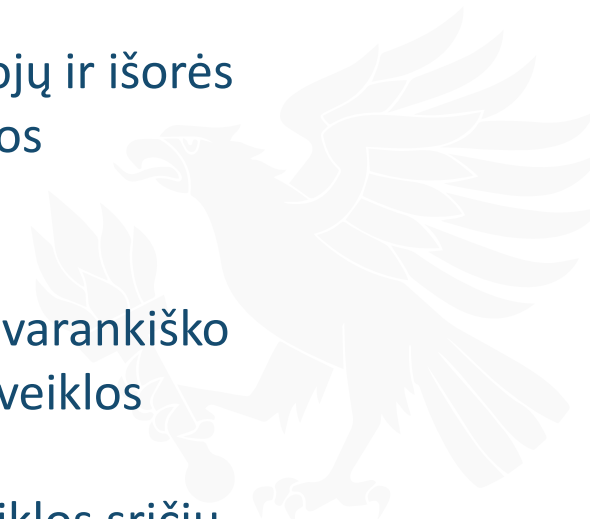
Korupcijos rizikos veiksnių nustatymas

- **Aplinkos analizė** (sociologinės apklausos, darbuotojų ir išorės klientų anoniminės apklausos, kontrolės ir priežiūros institucijų išvados, vidaus tyrimai ir analizės, kt.).
- **Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas** (savarankiško subjekto (ir) pavaldžių viešojo sektoriaus subjektų veiklos srityse).
- *Švietimo sektoriaus privalumas*: galima sudaryti veiklos sričių sąrašą, kuris būdingas ne vienai švietimo įstaigai (veiklos sričių sąrašas sistemai).
- *Švietimo sektoriaus privalumas*: švietimo sistemoje galimas horizontalus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas tam tikroje įstaigų veiklos srityje (pvz., viešieji pirkimai, mokymo programų sudarymas).

(Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijos: STT direktoriaus 2021-11-30 įsakymas Nr. 2-246, nauja redakcija 2022-09-30 įsakymas Nr. 2-214)

- **Pranešimai apie korupciją** (darbuotojai, išorės klientai).
- „Prevencininkų“ tinklas švietimo sistemoje.

Korupcijos rizikos

?

*Viešųjų pirkimų
vykdyme*

?

**Korupcijos rizikos
švietimo sistemoje**

*Viešųjų ir privačių
interesų konfliktai
įdarbinant
artimuosius*

?

*„Win-win“ situacijos:
fiktyvūs mokiniai,
autorinės sutartys ir
paslaugos tarp
įstaigų*

?

Viešųjų pirkimų skaidrumas

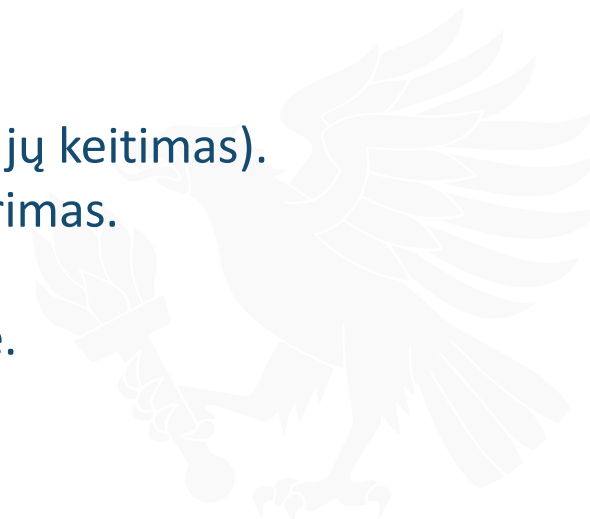
- Procedūrų reglamentavimas.
- Poreikis (realumas, nustatymo kontrolė, planai ir jų keitimas).
- „Keturių akių“ principas, funkcijų vykdymo atskyrimas.
- Procedūrų dokumentavimas.
- Išankstinė, einamoji, paskesnioji finansų kontrolė.
- Realus rinkos tyrimas.
- Vieno tiekėjo analizė.
- Sutarties vykdymo priežiūros stiprinimas.

*Pavyzdinis rizikos veiksnių sąrašas Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų priede.

Viešųjų ir privačių interesų derinimas samdant darbuotojus

- Poreikio kontrolė.
- Skelbimai apie laisvas vietas.
- Atrankos procedūros.
- Atrankos komisijų sudarymas vengiant tiesioginio pavaldumo santykių.
- Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo kontrolė ir stebėseną.
- Nusišalinimo kontrolė.

„Win-win“ Fiktyvūs mokiniai

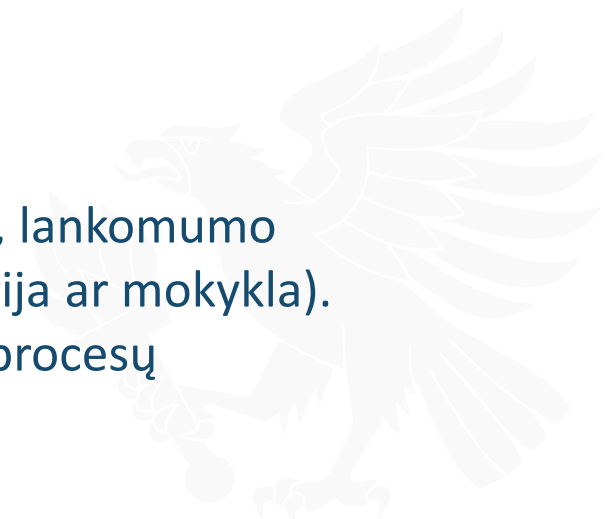

- Sąrašų sudarymo reglamentavimo išsamumas.
- Kontrolės mechanizmų buvimas (sąrašų realumas, lankomumo kontrolė). Kontrolės lygmens parinkimas (ministerija ar mokykla).
- Nustačius atvejį, jo mechanizmo identifikavimas, procesų peržiūra panaikinant spragas.

„Win-win“ Autorinės sutartys ir paslaugos tarp įstaigų

- Mokymo programų sudarymo poreikio kontrolė.
- Galimybės sudaryti to paties dalyko programas kelioms mokykloms įvertinimas.
- Mokymų pagal programas lankomumo kontrolė.
- Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas mokymo programų poreikio nustatyme ir programų sudaryme pavaldžiose įstaigose.

Ačiū už dėmesį!

